

Обґрунтування доцільності створення студентської проблемної групи «Використання засобів народознавства у формуванні першооснов етнічної свідомості дітей старшого дошкільного віку»

Сучасна освіта ґрунтується на принципах гуманізації, національної спрямованості та культуровідповідності виховання. Одним із провідних завдань дошкільної освіти є формування в дітей старшого дошкільного віку основ етнічної свідомості, любові до рідної землі, шанобливого ставлення до традицій, звичаїв, народного мистецтва.

У контексті глобалізаційних процесів і посилення впливу масової культури особливої значущості набуває народознавство як ефективний засіб прилучення дітей до духовних і моральних цінностей українського народу. Саме воно забезпечує природний зв'язок поколінь, формує почуття національної гідності та культурної ідентичності.

Для майбутніх вихователів важливо не лише володіти знаннями з етнопедагогіки, а й уміти творчо застосовувати народознавчий матеріал у щоденній виховній практиці. Тому створення студентської проблемної групи сприятиме розвитку дослідницьких і практичних умінь, формуванню національно свідомої, культурно компетентної особистості педагога нового покоління.

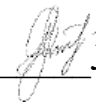
Створення студентської проблемної групи «Використання засобів народознавства у формуванні першооснов етнічної свідомості дітей старшого дошкільного віку» є доцільним і актуальним з таких причин: відповідність сучасним освітнім пріоритетам, забезпечення професійної підготовки майбутніх вихователів, розвиток дослідницьких умінь і творчого потенціалу студентів, поглиблення зв'язку теорії з практикою, виховання національно свідомої особистості майбутнього педагога, підвищення якості освітнього процесу у закладі вищої освіти.

У результаті діяльності студентської проблемної групи передбачається:

- 1) поглиблення теоретичних знань студентів з народної педагогіки, методики проведення занять з народознавства, етнопсихології та культурології;
- 2) формування практичних умінь добирати, систематизувати й творчо використовувати народознавчий матеріал у роботі з дітьми старшого дошкільного віку;
- 3) розробка методичних матеріалів (занять, ігор, проєктів, сценаріїв свят, народознавчих куточків) для ЗДО;
- 4) проведення дослідницької роботи з вивчення ефективності використання народознавства у формуванні етнічної свідомості дітей;
- 5) популяризація національних цінностей через участь студентів у наукових конференціях, педагогічних читаннях, творчих заходах;
- 6) формування у студентів національної самосвідомості, патріотичних почуттів, професійної відповідальності за виховання майбутнього покоління українців.

Отже, створення студентської проблемної групи з означеної теми є не лише доцільним, а й необхідним кроком для забезпечення якісної професійної підготовки майбутніх вихователів, збереження національної ідентичності та розвитку етнокультурного простору в дошкільній освіті.

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
теорії та методики дошкільної
і спеціальної освіти
(протокол № 1 від 26 серпня 2025 року)

Зав. кафедрою Людмила МАЦУК

**ПЛАН РОБОТИ СТУДЕНТСЬКОЇ
ПРОБЛЕМНОЇ ГРУПИ
НА 2025/2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК**

Назва групи: **«Використання засобів народознавства у формуванні першооснов етнічної свідомості дітей старшого дошкільного віку»**

Науковий керівник: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти Марчій-Дмитраш Тамара Михайлівна.

Мета діяльності проблемної групи – ознайомити зі специфікою етнічної свідомості та етнічної самосвідомості особистості, їх функціями та структурою, особливостями формування у дітей старшого дошкільного віку.

Завдання проблемної групи:

- формувати у здобувачів вищої освіти систему знань про особливості використання народознавства як засобу формування першооснов етнічної свідомості дітей старшого дошкільного віку в родинному вихованні і в умовах ЗДО;
- формувати уміння використовувати народознавчий матеріал у процесі формування першооснов етнічної свідомості дітей 6-7 року життя;
- розвивати критичне мислення студентів;
- залучати здобувачів вищої освіти до науково-дослідної діяльності в межах означеної проблеми;
- виховувати толерантне ставлення і повагу до представників різних етнічних груп.

Склад групи:

№	ІІІ студента	Факультет	Спеціальність	Курс	Контактна електронна адреса
1.	Гуцул Уляна	Педагогічний	Дошкільна освіта	2	uliana.hutsul.24@pnu.edu.ua
2.	Дубенчук Євгенія	Педагогічний	Дошкільна освіта	2	yevheniia.dubenchuk.24@pnu.edu.ua
3.	Рисей Марія	Педагогічний	Дошкільна освіта	2	mariia.rysei.24@pnu.edu.ua
4.	Сердинська Надія	Педагогічний	Дошкільна освіта	2	nadiia.serdynska.24@pnu.edu.ua
5.	Хрустівська Вікторія	Педагогічний	Дошкільна освіта	2	viktoriia.khrustivka.24@pnu.edu.ua
6.	Чабан Анастасія	Педагогічний	Дошкільна освіта	2	anastasiia.chaban.24@pnu.edu.ua
7.	Чайківська Ярина	Педагогічний	Дошкільна освіта	2	yaryna.chaikivska.24@pnu.edu.ua
8.	Чорна Аліна	Педагогічний	Дошкільна освіта	2	alina.chorna.24@pnu.edu.ua
9.	Шліхта Анастасія	Педагогічний	Дошкільна освіта	2	anastasiia.shlikhta.24@pnu.edu.ua
10.	Якубович Юлія	Педагогічний	Дошкільна освіта	2	yuliia.yakubovych.24@pnu.edu.ua
11.	Яцишин Лілія	Педагогічний	Дошкільна освіта	2	liliiia.yatsyshyn.24@pnu.edu.ua

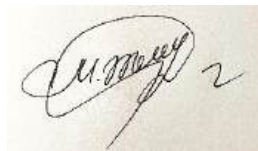
Календарний план роботи:

№	Назва і вид роботи	Виконавці	Термін виконання
1.	Настановче засідання гуртка. Засідання круглого столу на тему: «Етнічна свідомість та її значення для особистісного становлення дитини». Розподіл індивідуальних тем для наукових досліджень.	керівник та учасники проблемної групи	вересень
2.	Засідання-дискусія «Обряди та звичаї українського народу у вихованні дітей дошкільного віку в умовах сьогодення: стан і перспективи». Презентація студентських міні-досліджень з теми. Практикум: складання планів-конспектів занять з ознайомлення дітей з обрядами.	керівник та учасники проблемної групи	жовтень

3.	Літературна вітальня «Казка як засіб формування першооснов етнічної самосвідомості старших дошкільників». Практикум: складання конспектів занять з використанням українських народних казок.	керівник та учасники проблемної групи	жовтень
4.	Мовний флешмоб «Я розмовляю українською!» (декламація улюблених українських віршів для дітей, уривків з українських народних казок, оформлення плаката з цитатами про мову, українськими символами тощо). Відкрита дискусія: «Як через художнє слово виховувати любов до рідної мови у дітей?»	керівник та учасники проблемної групи	листопад
5.	Практичне заняття на тему «Народні промисли, ремесла, декоративно-ужиткове мистецтво як засіб формування етнічної свідомості старших дошкільників». Творча майстерня: виготовлення дидактичного матеріалу народознавчого спрямування.	керівник та учасники проблемної групи	листопад
6.	Участь у акції милосердя «Святий Миколаю, іди до нас».	керівник та учасники проблемної групи	грудень
7.	Круглий стіл: «Етнопедагогіка як складова професійної підготовки майбутнього вихователя». Обговорення попередніх результатів індивідуальних досліджень студентів та планів роботи на II семестр.	керівник та учасники проблемної групи	лютий
8.	Семінар-практикум «Веснянки, гаївки у вихованні дітей старшого дошкільного віку». Підготовка міні-сценаріїв весняних свят із використанням народних пісень та ігор.	керівник та учасники проблемної групи	березень

9.	Перегляд занять з використанням народознавчого матеріалу за участі дітей старшого дошкільного віку та проведення спостережень у закладах дошкільної освіти (аналіз використання народознавчого матеріалу в освітньому процесі). Підготовка тез для участі у студентській науковій конференції.	керівник та учасники проблемної групи	квітень
10.	Участь у студентській науковій конференції з результатами наукових досліджень. Колективне обговорення результатів роботи гуртка. Планування перспектив на наступний навчальний рік.	керівник та учасники проблемної групи	травень

Науковий керівник:

Тамара МАРЧІЙ-ДМИТРАШ

Тематика діяльності студентської проблемної групи

1. Місце народної педагогіки у формуванні духовного світу дитини дошкільного віку.
2. Українська родина як осередок формування етнічної свідомості дитини.
3. Фольклор у вихованні дітей старшого дошкільного віку.
4. Народне мистецтво в освітньому процесі ЗДО.
5. Народні свята та календарно-обрядові традиції у формуванні етнокультурних цінностей дітей.
6. Українська мова як носій етнічної культури.
7. Використання народних ігор у розвитку пізнавальної активності та комунікативних умінь дітей.
8. Наступність народознавчої роботи між ЗДО і початковою школою.
9. Дослідження регіональних особливостей українських традицій у вихованні дітей.
10. Елементи народознавства у предметно-розвивальному середовищі ЗДО.
11. Партнерська взаємодія ЗДО і родини у прищепленні дітям любові до народних традицій.
12. Дослідницька діяльність студентів у галузі народознавства.
13. Розробка народознавчих проєктів для дітей старшого дошкільного віку.

Тематика проєктів: «Моя родина», «Українська хата», «Свята нашого народу», «Скарби народної мудрості» тощо.

Науковий керівник: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної та спеціальної освіти Марчій-Дмитраш Тамара Михайлівна

План інформаційної політики студентської проблемної групи
«Використання засобів народознавства у формуванні першооснов
етнічної свідомості дітей старшого дошкільного віку»

№	Напрямок інформаційної роботи	Форми реалізації	Термін виконання	Відповідальні
1	Популяризація діяльності групи серед студентів спеціальності «Дошкільна освіта»	Створення інформаційного посту на сторінці кафедри у соцмережах	жовтень	староста групи, керівник
2	Висвітлення заходів проблемної групи	Фото- та відеозвіти, короткі новини на сайті кафедри ТМДіСО	упродовж року	члени групи
3	Підготовка наукових повідомлень, тез, статей із проблем етновиховання.	Створення наукових матеріалів відповідно до обраної тематики	упродовж року	керівник і члени групи
4	Налагодження співпраці з педагогами-практиками ЗДО, краєзнавчими музеями, громадськими організаціями.	Спільні заходи, екскурсії, участь у різних заходах	упродовж року	керівник, актив групи
5	Обмін досвідом з іншими студентськими об'єднаннями	Спільні онлайн-зустрічі, участь у наукових семінарах	жовтень— квітень	керівник групи
6	Представлення результатів досліджень	Участь у студентських наукових конференціях, підготовка тез доповідей	березень— травень	члени групи
7	Підготовка публікацій	Розміщення матеріалів у студентському науковому збірнику, науковому блозі	протягом року	керівник, актив групи